

Podaří se zpracovatelům kulatiny najít východisko ze své nelehké situace?

Těžba dřeva v České republice se v roce 2025 meziročně snížila o 6,21 % na 16,7 mil. m³, z toho necelou třetinu (5,3 mil. m³) činila nahodilá těžba, jejíž objem se oproti roku 2024 snížil o 2,7 mil. m³. Tato skutečnost vedla ze strany zpracovatelských kapacit k dalšímu zvýšení poptávky nad nabídkou na trhu a potažmo k přetrvávajícím vysokým cenám dřevní hmoty u tuzemských dodavatelů. Zejména pak u v tomto sektoru dominantním s.p. Lesy ČR (LČR), jehož cenotvorba se vloni ukázala jako zásadní až kritická a významně snížila konkurenceschopnost tuzemských zpracovatelů. Ztráty pilařských provozů tak koncem loňského a počátkem letošního roku vlivem extrémně vysokých cen kulatiny a nízkých světových cen řeziva činily více jak 500 Kč na každý zpracovaný kubík kulatiny, což nejednoho z provozovatelů přimělo k ukončení činnosti a další to v případě, že se situace nezlepší, pravděpodobně v nejbližší době čeká.

Autor: Ing. František Novák
Kontakt: novak.sd@tiscali.cz
Foto a grafy: archiv autora,
Ing. Tomáše Pospíšila
a Ing. Petra Pražana, Ph.D.

Výše nastiněná situace v dřevozpracujícím, zejména pilařském a lesnickém sektoru v období letošního I. pololetí, byla hlavní náplní programu tradičního jarního odborného setkání Společества dřevozpracujících podniků v ČR, z.s. (SDP), spojeného s Výroční členskou schůzí, které proběhlo v pá-

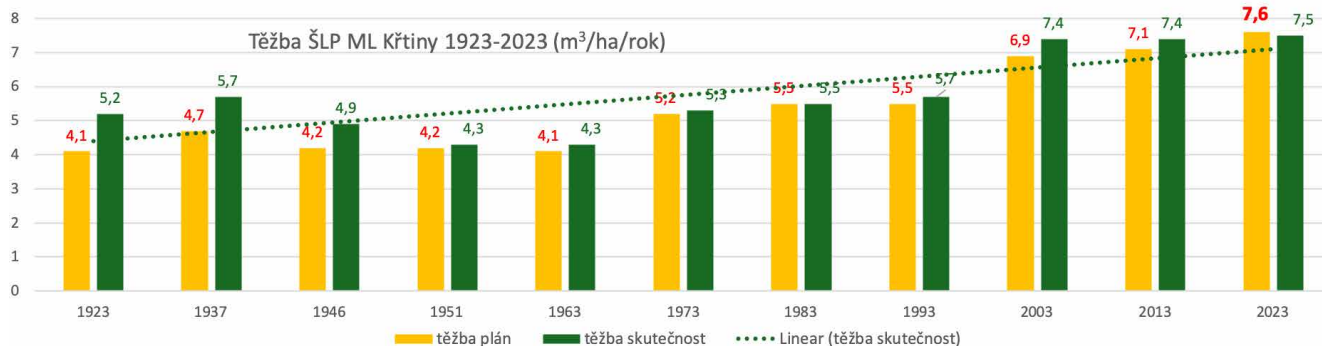
tek 29.5.2026 v konferenčním centru Zámek Křtiny ve Křtinách v okrese Blansko v Jihomoravském kraji, vlastněném Mendelovou univerzitou v Brně (MENDELU). Organizátorem akce, proběhnuvší za účasti více než 70 zástupců 33 členských firem SDP, byl v zámku sídlící a pod MENDELU spadající Školní

lesní podnik Masarykův les Křtiny, který se v rámci výzkumu a výuky studentů Lesnické a dřevařské fakulty věnuje spolu se zaměřením na všechny lesnické obory také pilařskému zhodnocení kulatiny na truhlářské a stavební řezivo a výrobu palivového dříví.

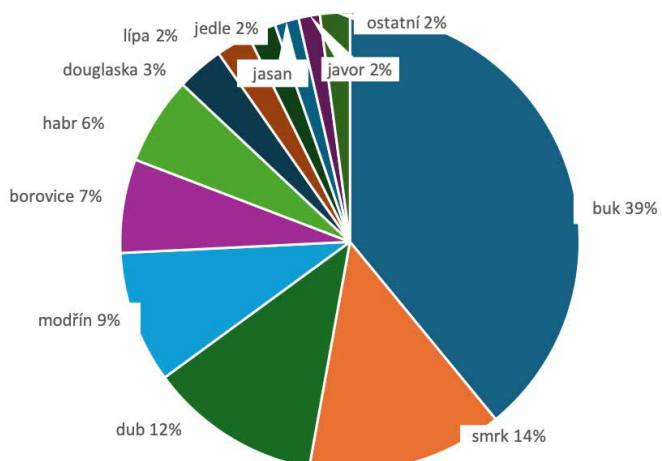
Důvodem výše zmíněné účasti členů SDP tak byla s akcí spojená a před ní proběhnuvší exkurze v jeho od roku 1992 fungujícím pilařském provozu v asi 8 km vzdálených Olomučanech. Ten disponuje manipulační a třídící linkou Baljer-Zembrod, třemi sušárenskými komorami a jednou pařicí komorou, štípací linkou palivového dříví a zejména pak moderní vloni v prosinci po náročné rekonstrukci zprovozněnou pilnicí s plánovaným ročním pořezem cca 25 tis.m³ jehličnaté a listnaté kulatiny ve dvou směnech. Její technologické vybavení zahrnuje šikmou pásovou pilu PRIMULTINI a moderní automatizovaný provoz doplněný nejnovějším softwarem PRIME, který optimalizuje pořez dříví s cílem dosáhnout maximální výtěžnost (viz příští vydání eDM 9/2026). V neposlední řadě také zájem účastníků o v úvodu nastiněnou situaci v oblasti cen a odbytu stavebního řeziva, jakož i situace v oblasti zásobování pilařských provozů dřevní surovinou.

Účastníky jarního odborného setkání z 33 členských firem SDP přilákala v květnu do Olomučan na Blanensku vloni zrekonstruovaná pilnice s pásovkovou technologií s plánovaným pořezem 25 tis. m³/rok

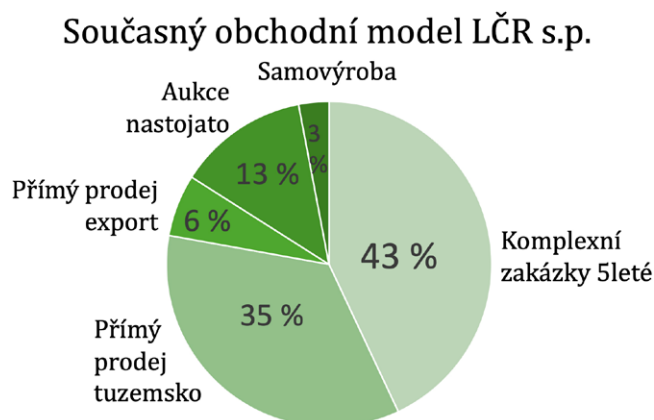

Graf 1: Hospodářská charakteristika ŠLP ML Křtiny – těžba dřeva za období 1923–2023 v m³/ha/rok

Graf 2: Zastoupení jednotlivých ŠLP ML Křtiny těžných dřevin

Graf 3: Současný obchodní model státního podniku Lesy ČR s.p.

Kulatina je, ale cenově se stále drží hodně vysoko

Po prohlídce celého areálu se přítomní zástupci členských firem přesunuli z Olomučan do Křtiny, kde odborné setkání SDP pokračovalo svojí teoretickou částí, v jejímž úvodu byl již tradičně představen hostitelský ŠLP. Zde se přítomní z úst zástupce ředitele Ing. Tomáše Pospíšila dozvěděli, že podnik, založený v roce 1923, v současné době zaměstnává 180 lidí, kteří hospodaří na 10 400 ha lesních pozemků. Jeho roční plánovaná těžba se pohybuje kolem 75 tis. m³, z nichž cca 60 % tvoří dřeviny listnaté a 40 % jehličnaté (viz grafy 1 a 2). V průměru více než polovinu (54 % neboli 36,2 tis. m³) z celkové těžby tvoří kulatinové sortimenty, mezi kterými je 73 % (cca 26,4 tis. m³) jehličnatých a 27 % (cca 9,8 tis. m³) listnatých, a z nichž výše již zmíněných asi 70 % (25 tis. m³) bude dále zhodnocovat účastníkům odborného setkání představená pila v Olomučanech.

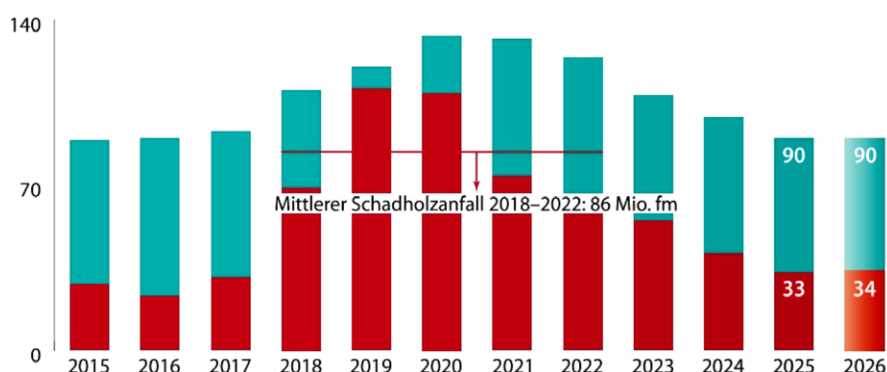
Samotný program SDP pak jako obvykle zahájil předseda sdružení Ing. Petr Pražan, Ph.D., jednatel společnosti Dřevozávod Pražan s.r.o. z Poličky na Svitavsku, informacemi o stavu skupinové certifikace PEFC C-o-C, kterou SDP pro své členy centrálně připravuje a realizuje, a do které je momentálně zapojeno 47 firem a živnostníků.

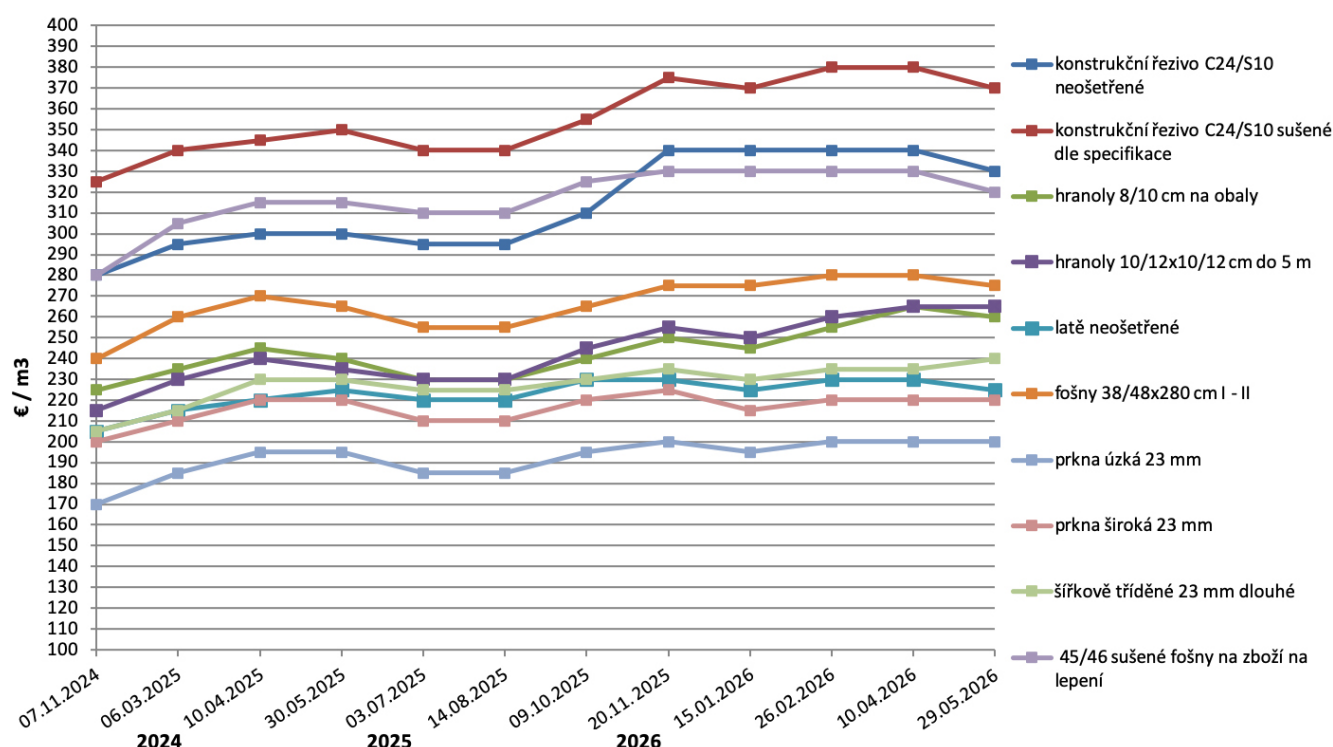
Poté přešel k informacím o různých aktivitách ohledně aktuální situace v lesnicko-dřevařském sektoru, které SDP vyvíjelo v roce 2025 a následně pak letos v období do konce měsíce dubna (april). Mimo jiné zmínil např. loňský v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (PS PČR) dne 6.2. proběhnuvší seminář „Dřevo, strategická surovina ČR“, kterého se aktivně zúčastnil s přednáškou „Trendy dřevařského průmyslu v ČR a odhad dalšího vývoje“, kde upozornil především na nedostatek smrkové suroviny a její vysoké ceny způsobené velkým exportem, a to hlavně do Rakouska. Semináře se zúčastnili i ministři zemědělství a průmyslu, kteří podle něj sice souhlasili s tím, že by se dřevo mělo více

zpracovávat v ČR, ale k žádným praktickým důsledkům to během následujících měsíců nevedlo. Zásadnější změny v tomto směru zatím nepřinesl ani letos v lednu (január) v Praze proběhnuvší kulatý stůl nového ministra zemědělství Ing. Martina Šebestyána, MBA o situaci a problémech v lesnictví a dřevozpracujícím průmyslu, který přítomné ujistil, že problém sektoru již řeší, mimo jiné i výměnou vedení LČR. Z tohoto důvodu mu byl den poté předsedou SDP odeslán dopis, upozorňující na kritickou situaci v oboru a nutnost urychleného řešení především cenotvorby LČR.

„Dne 20. února (február) mně v odpovědi na můj dopis pan ministr ubezpečil, že si je vědom toho, že za poslední rok se

Graf 4: Podíl kalamitních těžeb z celkových těžeb v centrální Evropě v období 2015–2026 v mil. m³

Graf 5: Porovnání cen SM stavebního řeziva v Německu za období 11/2024–5/2026 v €/m³

cenotvorba s.p. LČR, z pohledu konkurenceschopnosti tuzemského zpracování dříví jevila jako zásadní až kritická, a že ho vedla k rozhodnutí o změně nejvyššího vedení LČR. Uvedl, že maximalizace zisku LČR nemůže být jediným kritériem, a že se toto negativně promítlo do situace domácích zpracovatelů dřeva. Úkolem nového ředitele bude posoudit vztah mezi hospodařením podniku a životaschopností havarujícího dřevozpracovatelského řetězce a odpovídajícím způsobem upravit nástroje obchodní politiky," sdělil přítomným Ing. Pražan s tím, že na základě toho se 18. 3. 2026 v Poličce sešel Výbor SDP, aby rozhodl o návrhu na další směřování obchodní politiky LČR. Předmětem jednání byly z pohledu pilařů nezbytné změny jak v rozdělení obchodních kanálů ve strategii LČR (zásadní snížení přímého prodeje na export v sortimentu jehličnaté pilařské kulatiny a další), tak i změny v cenotvorbě hlavních prodávaných sortimentů dříví v ČR. Úkolem předsedy SDP pak bylo neprodleně informovat ministra zemědělství o nutnosti nepokračovat již ve 2. Q 2026 v kritické cenotvorbě LČR, zejména pak u cen jehličnaté pilařské kulatiny a snížit její ceny na 2. Q 2026 alespoň o 500 Kč/m³, na úroveň, která bude umožňovat další udržení činnosti tuzemských zpracovatelů.

„V konečném výsledku se naopak tato snaha alespoň prozatím promítla do jejího dalšího zdražení o 50 Kč," konstatoval předseda s dovětkem, že 13. 4. 2026 se měl na toto téma v PS PČR konat seminář s názvem „Restart dřevozpracujících podniků do roku 2029",

ale pro jeho mimořádnou schůzi byl odložen na 1. 10. 2026.

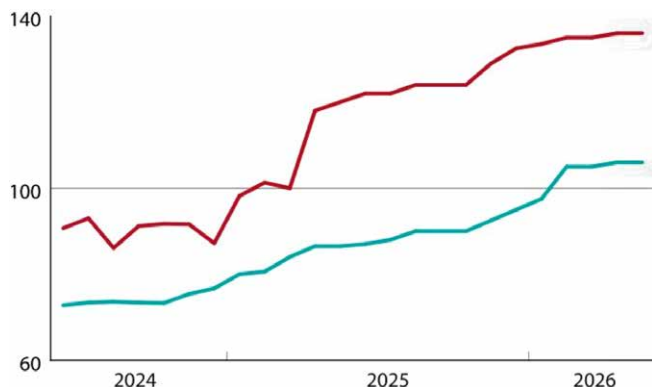
Na uvedenou problematiku pak navázal člen výboru SDP a ředitel dřevařské a lesní výroby společnosti KATR Stará Ves u Rýmařova Antonín Velička informacemi o nákupu dřevní hmoty, které bylo v průběhu května (máj), alespoň v regionu severní Moravy, na trhu dostatek, přestože se původně očekávalo, že nebude, protože se jako každý rok v tomto období omezí mýtní úmyslné těžby a bude se čekat na nahodilé těžby. „Ačkoliv to vypadá, že zásobování kulatinou tentokrát výjimečně funguje, důvody jsou trochu jiného charakteru. Podle mého názoru je to tím, že pily jsou předzásobeny, mají dřeva dost, ale řezou hlavně proto, že mají omezené výrobní kapacity z důvodu odběru řeziva způsobeného nižší poptávkou na trhu. Nejhorší je ale to, že smrková kulatina je u nás stále drahá, nejdražší v Evropě, a tak musíme čekat a doufat, že se český trh nějakým způsobem rozhodne na to reagovat a že při jednáních o cenách na 3. čtvrtletí dojde k jejich snížení," upřesnil A. Velička, podle kterého je naopak pozitivní to, že LČR při obchodování se svým podílem dříví stále preferují přímé smlouvy s odběrateli.

A jak jsou na tom pilaři na jih a západ od nás?

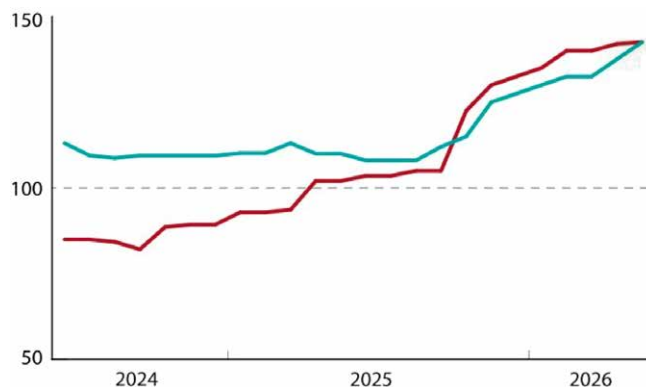
Na předchozí informace pak znovu navázal předseda sdružení Ing. Pražan svým tradičním přehledem aktuálního vývoje nákupu a odbytu kulatiny a řeziva ve střední Evropě, především pak v zemích

našich jižních a západních sousedů, tedy v Rakousku a Německu, z čehož si přítomní mohli odvodit i možný vývoj u nás. Jako vždy začal jehličnatou kulatinou, respektive jejím zásobováním, které se počátkem 1. kvartálu 2026 na pilách v Německu a Rakousku oproti 4. Q 2025 znatelně zlepšilo především díky počasí, umožňujícím těžbu, ale i díky vysokým cenám, které znovu mírně narostly. Naopak stále větším problémem pro zpracovatele byly od loňského 3. Q klesající ceny kulatiny ve skandinávských zemích, které se pohybovaly od 85 do 105 eur/m³ a vytvářely tlaky na snižování cen řeziva. To ukázalo, že bez pořezu kalamitního dříví je v Německu asi o 20 % více pilařských kapacit, než je potřeba, v Rakousku je to bez importu z ČR a Německa asi 25 %. Koncem ledna se tak ceny smrkové kulatiny ve třídě B 2bn plus (franko odvozní místo) stále držely například v Rakousku v rozmezí 130–139 eur/m³, v Bavorsku 131–138 eur/m³ (s malým podílem kvality C), v Bádensku-Württembersku 132–138 eur/m³ a v severním Německu 125–142 eur/m³.

V únoru se zásobování jehličnatou kulatinou v Rakousku a Německu dále zlepšovalo a mnoho pil si tak naplnilo svoje sklady. Lesní těžby byly vysoké a dařilo se i dobře organizovat transport na pily, což zpracovatelům dávalo naději, že zásobování budou mít zajištěno minimálně do poloviny května. Ceny za kulatinu se prakticky téměř nezměnily a s cenovými pohyby se nepočítalo ani pro měsíc březen (marec), kdy pily byly jehličnatou kulatinou stále velmi dobře

Graf 6: Ceny smrkové a borové kulatiny v severním Německu v období 2024–5/2026 v €/m³ L2b fco les

Graf 7: Ceny pilin a štěpek v Rakousku v období 2024–5/2026 v €/t

zásobeny, a to s výhledem až do konce pololetí. Co se ale jejich cen týče, ty se po téměř dvacetiměsíčním růstu začaly konečně snižovat, v Rakousku průměrně o 3 eur/m³ a v Bavorsku o 2 eur/m³, přičemž regionálně některé ceny klesly až o 5–10 eur/m³ a jejich další snížení se očekávalo. Dobré až velmi dobré zásobování kulatinou bylo u středoevropských pilařských závodů patrné i na začátku II. čtvrtletí, a to především z důvodu rekordních cen kulatiny, příznivých podmínek pro těžbu a nižšího pořezu než v loňském roce. Limitující byly sklady kulatiny a zároveň sklady plné řeziva, které omezovaly pořez. Tato situace vyvolala u pilařů požadavek na snížení cen kulatiny o 10 eur/m³, a to v každém případě pod 130 eur/m³ s tím, že další odbyt kulatiny a vývoj cen je značně odvislý nejen od vývoje odbytu řeziva v Evropě, ale i od následků tehdy započaté krize na Středním východě. V souvislosti s ní proto jen 11 % pilařů očekávalo, že ceny kulatiny v příštích 3 měsících poklesnou, 63 % doufalo v jejich stagnaci a 26 % se obávalo dalšího růstu. Nicméně v polovině 2. čtvrtletí bylo zásobování jehličnatou kulatinou stále na dobré úrovni. Většina pil neřezala z důvodu slabého odbytu řeziva na plný výkon, čímž byl na trhu dostatek kulatiny, který vypadal, že vydrží až do srpna (august). Německé pily proto požadovaly na 2. pololetí snížit ceny o 15 eur, tedy na 115 eur/m³, některé rakouské nabídky na II. čtvrtletí cca 120 eur/m³, což znamenalo snížení o cca 8 eur/m³. Koncem měsíce května se ale i přesto v Rakousku ceny u smrkové kulatiny ve třídě B 2bn plus (franko odvozní místo) pohybovaly v hodnotách 119–126 eur/m³, v Bavorsku 126–133 eur/m³ (s malým podílem kvality C), v Bádensku-Württembersku 129–134 eur/m³ a v severním Německu 128–145 eur/m³.

Odbyt řeziva se v prvním letošním měsíci oproti konci 4. Q 2025 mírně zlepšil a spolu s dobrým odbytem štěpek, pilin a pelet posunul odbytový indikátor o +1,4 % na 105,8 %. U většiny sortimentů řeziva, ale i výrobků z něj, došlo v lednu k mírným cenovým nárůstům. Problém byl, podobně jako na českém trhu, že tyto ceny byly vzhledem k stoupající ceně suroviny nedostačující. Jejich další nárůst brzdila nejen snížená poptávka ve stavebnictví (vzhledem k počasí), ale také tlak na ceny řeziva ze strany skandinávské konkurence. V únoru, přestože odbytový indikátor stoupl o dalších 0,8 % na 106,5 %, pokusy o cenová zvýšení řeziva a hotových produktů z něj narážely na trh ovlivněný špatným počasím a nebyly příliš úspěšné. Problém však byl v tom, že při v té době aktuálních cenách kulatiny by ceny řeziva musely být nad 300 eur/m³ fco pila, což bylo velmi vzdálené od momentálního trhu. Navíc zboží ze Skandinávie, díky levnější surovině, bylo stále nabízeno o cca 30 eur/m³ pod středoevropskými cenami. Velký tlak na trhu byl např. u BSH hranolů, jehož výrobci museli ceny snížit a jejichž ztráty se pohybovaly od 30 do 50 eur na jednom kubiku výrobku. V březnu odbytový indikátor stoupl jen o 0,3 % na 106,6 %. Ceny řeziva zůstaly na pro výrobce nespokojivé úrovni, neboť zatímco u kulatiny ceny meziročně stouply o 20 %, tak u řeziva např. v Rakousku a jižním Německu jen o 6–9 %. Počátkem 2. Q vývoj v obchodu s řezivem negativně ovlivnila iránská krize, která nejen že omezila vývoz asi 4 mil. m³ řeziva do postižených zemí, ale i způsobila zdražení všeho, co souvisí s ropou. Odbytový indikátor sice v dubnu stoupl o 0,8 % na 107,3 %, ale zůstal hluboko za očekávaním v tomto ročním období. V průběhu května pak klesl o 0,7 % na 106,6 %, na což pilařské provozy většinou reago-

valy snížením výroby. Poptávka po řezivu byla sice v Německu, Rakousku a Itálii relativně stabilní, ale chybějící exportní možnosti vytvářely tlak na jejich vnitřní trhy. Vyjednávání o cenách na 3. čtvrtletí tak byla velmi obtížná a za úspěch se považovalo udržení cen stávajících. Co se týče skutečných cen pilařského a stavebního sortimentu z května 2026, nabízeného na trzích Evropy, tak konkrétně v Itálii, se např. boční řezivo ze sekačky (17–21 x 95–115 mm) prodávalo za 230–245 eur/m³, či sušené lamely pro BSH, tentokrát v Německu, za 315–330 eur/m³, střešní latě pak za 370–378 eur/m³. K určitému zlenění oproti 2. pololetí 2025 došlo u lepených BSH hranolů, jejichž ceny se např. na trhu v Itálii pohybovaly v úrovni 550–570 eur/m³ a v Německu 560–580 eur/m³. KVH hranoly (Německo, Rakousko) naopak podražily na 420–440 eur/m³. Piliny se v Rakousku prodávaly v rozmezí 130–155 eur/t, v Německu 135–180 eur/t, štěpky v Rakousku v rozmezí 130–155 eur/t, v Německu 145–180 eur/t. Ceny pelet se díky velmi dobré poptávce přiblížily k 300 eur/t u volně loženého zboží.

Graf 8: Ceny pelet v Rakousku, Německu a Švýcarsku v období 2023–5/2026 v €/t bez DPF, dopravních nákladů a manipulace

